קיג א מיי׳ פ״ז מהל׳ ערכין

לד טוש"ע ח"מ סימן קיז סעיף ז: ב מיי' פ״ח מהלי עבדים הלכה טו סמג

עשין פו טוש"ע שם סעיף ו

טוש"ע י"ד סימן רסו סעיף

מת:

קשו ג מיי׳ פ״ח מהל׳

קבו ג מיי פיינו מה: נצדים הל' כא: קבוז ד מיי׳ שם הַל' יט ומי

פי"ג מהל׳

ביאה הלכה יא:

קיז ה טוש"ע י"ד סימן רסו

מעיף ט: קיח ו מיי פ״א מהלי עבדים הלכה ג סמג

עשין פג: קים ז ח מיי פי"ג מהל' איסורי ביאה הל' יא

טוש"ע י"ד סימן רסו סעיף

ם. קב ט מיי׳ פ״ה מהל׳ גזילה

עבדים הל' ח סמג עשין עג

סלי טו ופ״א מהלי

הל' יד ופי"ח מהלכוח מלוה ולוה הל' וז וסמג עשין א) להמו סו: כתובות נט: גיטין מ: נדרים פו: ב״ק פט:, ג) וגיטיו לו:ו. ד) והדושיו כ. ב"ק קיג: ב"מ עא. ערכין ל:], ס) [קדושין יג. וש"נ], ו) ל"ל קבעינא, ז) [ל"ל ארוסיה קיכם זיין אין פירוש שלשלת ערוך ערך ארסה], **ח**) ברא"ש ובנ"י גרסי עבידתה יתירתה וע"ם בנ"י, \mathbf{c} \mathbf{c}

הגהות הב"ח

(א) גם' ולימא לשם בן חורין כל"ל ותיבת להו נמחק: (ב) רש"י ד"ה בטפסא דמלכא (שהן) תו"מ ונ"ב ק"ח שהיו : (ג) תום' ד"ה כי וכו' שוויו: מטרונות ליים כי וכרי דינא ואע"ג כל"ל ותיבות או לא נמחק:

הקדש חמץ ושחרור מפקיעים וכו'. פירשתי פרק כל שעה בפסחים. וא"ת מאי קא מדמה האי דהכא להאי דשחרור מפקיע מידי שעבוד ידיו דהא עובד כוכבים גופיה לא קני והעבד יכתוב לו שטר על (חלי) דמיו ולא יהיה שפר ער (מבי) דנדי דנח יישיט לרב כלום לד עבדות עליו: (לעיל) מי לא לא טבלה לנדותה. וא"ת הלא טבילת ביום דמשפט כתיב ביה. וי"ל דאיכא נובילת נדות דהוי שפיר ביום כגון טבילה שלא בומנה: ומשתעבד כהו עבידתה ל"ג יתירתא רק בבבא מליעא ישירנות לק בכבת מכיעה (עג:) גבי רבית ואי גרסינן ליה הכא יש ליישבו משום דאז

הקדש חמץ ושחרור מפקיעין מידי שעבוד. הקדש, עשה שורו לפומיקי לבעל חובו וחזר לוה זה והקדישו קדושת הגוף למובח, דמלוה שעבודיה ומותר למזבח ואין בו משום מל מנת לשלח לחשה חת על ממנו לטלט למטיט חת למולמה לו' (ב"ק צ. וכעי"ז כתובות נט: ונדרים פו: וגיטין על חמצו ולא הרהינו אצלו על מונט ונט היהים מנט דמחוסר גוביינא, שהיה עומד החמץ בביתו של ישראל ואין לוכרי עליו אלא שעבוד, כשבא עת ביעורו מפקיע איסור החמץ את שעבוד הנכרי וחייב

ופודה הנכסים כולן. או אם עשה חמלו אפותיקי לעובד כוכבים והרי הוא מונח בידו של ישראל ובאו שש שעות של ערב הפסח פקע שיעבוד העובד כוכבים הואיל ולא הוי ממש דידיה וחייב זה לבערו: ושחרור. עשה עבדו אפותיקי לחבירו ושחררו ו: זבחים לח. תמורה טו: יח: משוחרר ופקע ממונו של מלוה: נדה לו:ז,

תוספות ישנים

האחרות הפקיע מדיד שעבוד הא לא דמי דהחם מיירי כשהרב עלמו משחרר עבדו. אבל הכא מיירי שהוא משחרר עלמו בשטובל לשם בן חורין. ויי'ל דמ"מ מדמי שפיר דהכא נמי ריון שטבל אפקע ליה שם עבדות ולא אימא לרב אלא עבדות ולא אימא לרב אלא מוכחא מלת' שגופם קנוי

מוסף רש"י

ומותר נמוכח ומין בו משום
גול, ששבח (גדי הב"ח: שבח)
הקדש מפקיעו הואיל ולא
היה קנוי לו ממש אלא עומד
לגבות הימנו, ודוקא קדושת
הגוף, אבל קדושת דמים לא אלימי לאפקושי שעבוד מלוה דמגן (ערבין כג:) מוסיף עוד דינר ופודה את הנכסים האלו הקדש חמץ ושחרור מפקיעין מידי שעבוד.חמן, נכרי שהלוה את ישראל ישראל לבערו, והא דחגן בפסחים (ל:) נכרי שהלוה לישראל על חמלו מוחר

עובד כוכנים גופא לא קני. עובד כוכנים לא קנאו לגופו של זה הקדש חמץ ושחרור. מפורש בהשולח (גיטין דף מ:): בי נפקי ממחלה כדאמר להמו ולא הם קונים זה את זה: סקדש חמן ושחרור. עשה שורו חפותיקי והקדישו למזבח דהויח קדושת הגוף בערכין (דף כג:) מוסיף עוד דינר

בבלוריא כו' לפניה אין. לפי שהן

גרים והיא עובדת כוכבים והעובד

כוכבים ישראל לא קני לגופיה:

לחחריה לח. חלמח גבי ישרחל לח

:מתרינן קנה עבד עלמו בן חורין

בין בססס. שלא פירש הרי אנו

טובלין לשם בני חורין: במפורש.

כדרב חמא בר גוריא דקתני וקדם

וטבל לשם בן חורין: אבל עובד כוכבים גופיה. עובד כוכבים שמכר

עלמו לישראל קנהו ישראל לגופיה

ואם קדם וטבל לשם בן חורין לא

קנה עלמו בן חורין: אלא עובד

כוכבים מי לא קני ליה לישראל. למעשה ידיו והכתיב או לעקר

משפחת גר ואמר מר משפחת גר זה

העובד כוכבים: אימא בכספא ובטבילה.

לשום עבדות הוא דקאמר רחמנא ליקני אבל אם קדם וטבל לשם בן

חורין ה"ג דבן חורין הוא: לחקפו במים. כשמטבילו לשם יהדות לעבדות

לריך שיתקפנו לתת עליו עול מלאכה

במים כדי שתהא נראית כטבילת

עבדות שאפילו יאמר הוא לשם בן

חורין לא קנה עצמו בן חורין ולא יהא

ממשות בלבריו: בעי נחטבוני. לשם

יהדות לעבד: מינייכו קא בעינא

ליה. אם יקדים ויאמר לשם בן חורין:

ארויסא. קביסטר"י: ולמלמו. דחקוהו

להשור בלוחרו משום לתוקפו במים:

ארפו ליה ולמלמו ליה. שהיה לו

עניבה וכשרולים מושכין ראש החבל

והוא דוחק מאליו וכשאין מושכין רפוי

והמים נכנסים על בשרו: זולטא

דטינא. כלי מלא טיט: דיהבי זווי

לאינשי לכרגייהו. כשאין נותנין כסף

גולגולת למלך תופסים אותם גבאי

המלך. והני דבי פפא עשירים היו

ופורעים המס לגבאי המלך וקונין

אותם לעבדים מהם ועובדי כוכבים

היו אותן הנקנין וקא מיבעיא ליה אי הוי קנין דלכי נפקי מיניה ליבעי גיטא דחירוסא או לא: מוהרקייהו

דהני. חותמן של אלו: בטפסא

דמלכח. (כ) שהן לו לעבדים: טפסח.

ארגו אשקרי"ן בלע"ו: ומלכא אמר כו'. הילכך מכר הוא ובעו גיטא דחירותא אי בעו לאיגיורי ולאשתרויי

בבת ישרחל: לפי שחינם בני תורה.

אמורמוסין קאי דאין בו משום עובדי כוכבים כדמפרש

בישולי

עובד כוכבים גופא לא קני ליה מאי דקני ליה הוא דמקני ליה לישראל וכיון דקדם ומבל לשם בן חורין אפקעיה לשעבודיה כדרבא רבא אהקדש חמץ יושחרור מפקיעין ישמר רבא הקדש חמץ מידי שעבוד מתיב רב חסדא ימעשה בבלוריא הגיורת שקדמו עבדיה ומבלו לפניה ובא מעשה לפני חכמים ואמרו קנו עצמן בני חורין לפניה אין לאחריה לא אָמר רבא ילפניה בין בסתם בין במפורש לאחריה במפורש אין בסתם לא אמר רב אויא לא שנו אלא בלוקח מן העובד כוכבים אבל "עובד כוכבים גופיה קני דכתיב יוגם מבני התושבים הגרים עמכם מהם תקנו יאתם קונים מהם ולא הם קונים מכם ולא הם קונים זה מזה ולא הם קונים מכם למאי אילימא למעשה ידיו אמו

עובד כוכבים לא קני ליה לישראל למעשה ידיו יוהכתיב יאו לעקר משפחת גר ואמר מר ימשפחת גר זה העובד כוכבים אלא לאו לגופיה וקאמר רחמנא אתם קונין מהם אפילו גופיה ®פריך רב אחא אימא בכספא ובטבילה קשיא אָמר שִמואל יוצריך לתקפּו במים ְּרכי האי דמנימין עבדיה דרב אשי בעא לאמבולי מסריה ניהלייהו לרבינא ולרב אחא ברי' דרבא אמר להו חזו דמינייכו יקבעית ליה רמו ליה יארויםא בצואריה ארפו ליה וצמצמו ליה ארפו ליה כי היכי דלא להוי חציצה צמצמו ליה כי היכי דלא לקדים ולימא (6) להו לשם בן חורין אני טובל בהדי דדלי רישיה ממיא אנחו ליה זולטא דטינא ארישיה ואמרו ליה זיל אמטי לבי מרך א"ל רב פפא לרבא חזי מר הני דבי פפא בר אבא דיהבי זוזי לאינשי לכרגייהו ומשעבדי בהו יסכי נפקי צריכי גימא דחירותא או לא מא"ל איכו שכיבי לא אמרי לכו הא מילתא "הכי א"ר ששת מוהרקייהו דהני במפסא דמלכא מנח ומלכא אמר מאן דלא יהיב כרגא משתעבד למאן דיהיב כרגא יר' חייא בר אבא איקלע לגבלא חזא בנות ישראל דמעברן מגרים שמלו ולא מבלו וחזא חמרא דישראל דמזגי עובדי כוכבים ושתו ישראל וחזא תורמוסין דשלקי עובדי כוכבים ואכלי ישראל ולא אמר להו ולא מידי אתא לקמיה דר' יוחנן א"ל צא והכרז על בניהם שהם ממזרים ועל יינם משום יין נסך ועל תורמוסן משום בישולי עובדי כוכבים לפי שאינן בני תורה על שהם ממזרים ר' יוחנן למעמיה דאמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן לעולם אין גר עד שימול ויטבול וכיון דלא טביל עובד כוכבים הוא ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר יועל יינם משום יין נסך משום סלך לך אמרין נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב ועל תורמוסן משום בשולי עובדי כוכבים לפי שאינן בני תורה הא בני תורה שרי יוהאמר רב שמואל בר רב יצחק משמי' דרב יכל הנאכל כמות שהוא חי אין בו משום בשולי עובדי כוכבים והא תורמום אינו נאכל כמות שהוא חי ויש בו משום בשולי עובדי כוכבים ר' יוחנן כאידך לישנא סבירא ליה דאמר רב שמואל בר רב יצחק משמי' דרב מכל שאין עולה על שולחן מלכים לאכול בו את הפת אין בו משום בשולי עובדי כוכבים וטעמא דאינן בני תורה הא בני תורה שרי ת"ר גר שמל ולא מבל ר"א אומר הרי זה גר שכן מצינו באבותינו שמלו ולא מבלו מבל ולא מל ר' יהושע אומר הרי זה גר שכן מצינו באמהות שמבלו ולא מלו וחכמים אומרים מבל ולא מל מל ולא מבל מצינו באמהות שמבלו ולא מלו וחבמים אומרים מבל ולא מל ולא מכי נילף מאבות ור"א נמי נילף מאבות ור"א נמי נילף מאמהות וכי תימא אין דנין אפשר משאי אפשר והתניא ייר"א אומר ימנין לפסח דורות שאין בא אלא מן החולין נאמר פסח במצרים ונאמר פסח בדורות מה פסח האמור במצרים אין בא אלא מן החולין אף פסח האמור לדורות אין בא אלא מן החולין א"ל ר' עקיבא ∘וכי דנין אפשר משאי אפשר א"ל אע"פ שאי אפשר ראיה גדולה היא וגלמד הימנה אָלא

לקמן אלא לפי שאינן בני תורה לא ואסור עליהן שלא יולולו בבשולי עובדי כוכבים: ועל יינס משום יין נסך. דאע"ג דלא נגעי אלא כחו בעלמא הוא אסור משום לך לך אמרין לנזירא כו': חורמוס אינו עולה על שלחן מלכים: **באבוחינו שמלו**. בימי משה כשינאו ממצרים ויצאו מכלל בני נח לקבל התורה ולקבל פני השכינה: באמהות. נשותיהם שטבלו כדמפרש לקמן [ע"ב] דאם לא טבלו במה נכנסו תחת כנפי שכינה: משאי אפשר. אמהות אי אפשר למול: אלא מן החולין. ולא מדמי מעשר שני דאכתי מעשר שני לא הוה: אין בא אלא מן החולין. למעוטי מדמי מעשר שני: ה"ג במנחות בהתודה (דף פב.) א"ל רבי עקיבא וכי דנין אפשר כו'. ומאן דגרים רבי יהושע קשים האמר רבי יהושע דנין מאמהות: משאי אפשר. מפסח מצרים דהאי דלא בא מן המעשר דאי אפשר הוא דאכתי מעשר לא הוה:

דמלכותא דינא ש או לא ואע"ג דלא קני גופיה הכא קני או דלמא פקע שיעבודא דקמא אבל קדושת בדק הבית לא מפקעא כדתנן הכא נמי לא קני אלא למעשה ידיו ובנכריותן מיירי אם היו באין להתגייר:

רבי יוחנן כאידך לישנא ם"ל. אומר ר"ת דכולהו מודו דכשנאכל כמות שהוא חי דאין בו משום בישולי עובדי כוכבים דאמר באין מעמידין (ע"ו דף לח.) דאיכא בינייהו דגים הטנים ארזי ודייסא היינו דברים שאין עולים על שלחן מלכים ואין נאכלים כמות שהן חיין ולא נקט כמה דברים הנאכלים כשהן חיין ועולים על שלחן מלכים כמו פירות וגבינה וכיולא בהן והא דאסר רבי יוחנן התם בילה אע"ג דראוי לגומעה חיה אין זו אכילה חשובה דהכי נמי בשר מליח מותר לטלטלו בשבת (שבת קכת.) דחזי לאכילה ואפ"ה יש בו משום בישולי עובדי כוכבים: אמר ליה ר' עקיבא וכי דנין אפשר

טוש"ע ח"מ סי שסט סעי' יא: ים: קבא י מיי פי"ג מהלי איסורי ביאה הלי ו סמג לאון קטו: קבב כ מייי פי״א מהלי מאכלות אסורות הלי ג סמג לאון קמח טוש"ע י"ד סי קכג סעיף א: קבג ל מ מיי פי"ז מהל

מאכלום אחורום הלכה יד סמג לאוין קמב טוש"ע י"ד סימן קיג ס"ל: ב ןמיי פי"ג מהל' אסורי ביאה ה"ו סמג ל"ת קטו טוש"ע י"ד סימן רסח]: קבד ס מיי פט"ז מהלי . מהלי הקרבנות הלכה טו:

תורה אור השלם וְגַם מִבְּנֵי הַתּוֹשְׁבִים הגרים עמכם מהם תקנו יַּבְּיָּ וּמִמִּשְׁפַּחְתָּם אֲשֶׁר עִמְּכֶם אֲשֶׁר הַוֹּלִידוּ בְּאַרְצְכֶם וְהָיוּ לֶבֶם לַאֲחָזָה:

ריקרא כוז בון. 2. וְכִי תַשִּׁיג יַד גֵּר וְתוּשְׁב. עִמֶּך וּמֶך אָחִיךּ עִמוֹ וְנִמְכֵּר קנר תושב עמֶּך אוֹ לְעֵקֶר מְשְׁפַחַת גַר: ויקרא כה מז מִשְׁפַחַת גַר:

לעזי רש"י

קביסטר"י [קיבישטר"א]. מושכים את הבהמה או את הסוס בצווארם). אישקרי"ן. קופסה (בעיקר

לתכשיטים).

תום' חד מקמאי

תניא מעשה בבלוריא הגיורת שקדמו עבדיה וטבלו . לפניה ובא מעשה לפני חורין ואסיק רבא בפניה בין בסתם בין במפורש לא ופירוש לפניה הוא קודם שנתגיירה לאחריה לאחר שנתגיירה והרב אלפס לא גריס לאחריה אלא שלא בפניה במפרש אין בסתם לא ושתקה בין בסתם בין במפורש. שלא בפניה שלא ראתה כדטבלה במפרש אין בסתם לא וגירסת מכילתא מסייט ל) לרר ז"ל דגרם׳ החח מה ת"ל המול לו כל זכר ואז יקרב לעשותו להביא את

ואמרו את שטבלו בפני׳ בנות חורין ואת [שטבלו] לאחריה משועבדים ואעפ״כ משמשות אותה עד יום מיתה: אמר שמואל וצריך לתקפו במים פירוש שיראה שלשום עבדות טובלין ולא לשום בן חורין והרב ז״ל פירש כדי שתעלה לו טבילה ומסתברא (בפ״ק) כפר״ש ז״ל א״ר יוחנן לעולם אינו גר עד שימול ויטבול דוקא מילה והדר טבילה אבל איפכא לא. וצריך לטבול (עד) אחר המילה וכן נעשה מעשה בלוניל מפי אבא מארי וחבריו ז״ל שהצריכוהו טבילה לאחר המילה. תניא הרי שבא ואמר מלתי ולא טבלתי מטבילין אותו ומה בכך דברי ר"י ור' יוסי אמר אין מטבילין. ומסקנא בהא פליגי דר"י סבר בחד מינייהו סגי או מילה או טבילה ור' יוסי תרתי בעי. והלכתא כר' יוסי דתרתי בעי. ושמעי' מהא דגר שנתגייר כשהוא מהול צריך להטיף ממנו דם ברית

בתולה לאחר הפסח. מוקי לה רכי המס בשהרהינו אללו, שנחנו במשכון ביד נכרי דלא מחוסר גוביינא ולא שעבוד אלא קנייה ממש (ב־ק צ. ובעי־ז בחובות וודרים וגישין שם ולקפון סו:). ושחרור, עשה עבדו אפוסיקי ושחררו הלוה משוחרר וגובה זה חובו ממקום אחר (ב־ק שם ובתובות שם). מהם תקנו. רבוים הוא דהא כתיב לעיל מניה מהם תקנו עבד ואמה, וכתיב בתריה וגם מבני התושבים הגרים עמכם ולישתוק הודה ותקבו. לפנים אות זאת להוד על לכל תוכים מסט מתקת שבת הומס, ולמנים לבנים להוד מבים מבים עותם בית מבים עותם (גרסין לדו, ולא הם קרובים. את האת מכנים להוד מהודרקייהו דהובי. הותם עבדות שלהם (ביית מבי). בטפסי דמלכא מ מנח. בארגו של מלך מוות והרי כולם עבדים לו דדינא דמלכותא דינא (שם). לפי שאינן בני תורה. אתורמוסן קאי דאי הן בני מורה שרי כדמפרש לקמיה, מורמוס אינו נאכל מי ואינו עולה על שלמן מלכים (עדו 101). מה פסח האמור במצרים אינו בא אלא מן החולין. דעדיין לא היתה להס מבואת מעשר שני דאין מעשר אלא משנכנסו לארץ (מנוחות פב. מכתדי). וכי דנין אפשר משאי אפשר. פסח דורות שאפשר לגא מן המעשר, שהרי לדורות נוהג מעשר, מפסח מלרים שאי אפשר לג לגא ממעשר שהרי באותה שעה לא היה מעשר נוהג (מנחות שם).